

Лілія Бобрішова,
аспірант
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО МЕДИЧНОГО ОГЛЯДУ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Служба в поліції є державною службою особливого характеру згідно ст. 59 Закону «Про Національну поліцію» [1]. Перед поліцейськими поставлені важливі завдання із забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [1]. Виконання таких суспільно-значущих завдань передбачає велику відповідальність, тому для поліцейських кадрів передбачені додаткові вимоги задля можливості служити в поліції. Разом із тим, законодавством передбачена прискіплива увага до фізичного стану поліцейського та стану його здоров'я.

В ст. 95 Закону «Про Національну поліцію» визначені загальні засади медичного забезпечення поліцейських. Ч. 1 с. 95 їм гарантується безоплатне медичне забезпечення у відомчих закладах охорони здоров'я в системі Міністерства внутрішніх справ України, а ч. 9 Закону зазначено, що поліцейські зобов'язані щороку проходити комплексний медичний огляд (диспансеризацію), а за необхідності – цільові медичні огляди, психофізіологічні обстеження і тестування в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України [1]. Основні норми щодо процедури проходження такого огляду містяться в «Порядку проходження комплексного медичного огляду (диспансеризації) поліцейськими» [2]

Ч. 1 І розділу «Загальні положення» Порядку наводиться визначення поняття: «Комплексний медичний огляд (диспансеризація) є медичним оглядом поліцейських, який проводиться протягом їх служби з метою активного спостереження за станом здоров'я та включає профілактичний медичний огляд, обов'язковий періодичний психіатричний огляд та обов'язковий профілактичний наркологічний огляд» [2]. Окрім того, чинними є «Інструкція про обов'язковий профілактичний наркологічний огляд і порядок його проведення у системі МВС України» [3], «Інструкція про порядок проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів у системі МВС України» [4]; «Порядок проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів і переліку медичних психіатричних протипоказань щодо виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що мо-

жуть становити безпосередню небезпеку для особи, яка провадить цю діяльність, або оточуючих» [5]; «Про обов'язковий профілактичний наркологічний огляд і порядок його проведення» [6].

В Розділі II Порядку проходження комплексного медичного огляду (диспансеризації) поліцейськими зазначається, що комплексний огляд повинен проводитись в закладах охорони здоров'я при Міністерстві внутрішніх справ. В кінці кожного року затверджується перелік таких закладів, які мають право на проведення комплексних медичних оглядів поліцейських, якщо у них є ліцензії із визначеного переліку спеціальностей: «дерматовенерологія», «неврологія», «отоларингологія», «офтальмологія», «психіатрія», «терапія», «хірургія» та пройшли акредитацію [2].

Підрозділи щодо роботи з кадрами повинні в кінці кожного року подавати до відомчих закладів охорони здоров'я списки поліцейських, які служать в підрозділі та потребують проходження комплексного медичного огляду на наступний рік. Відповідальність за організацію своєчасного прибуття підлеглих на комплексний медичний огляд покладена на керівника відповідного органу поліції, а відповідальним за контроль та організацію проведення комплексного медогляду покладається на керівництво закладу охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ, де буде відбуватись огляд. В II Розділі також зазначено на безоплатний характер такого комплексного огляду. Задля проведення огляду у відомчих закладах охорони здоров'я, які мають право проводити комплексний медичний огляд, для таких цілей створюються відповідні комісії, склад та порядок роботи якої визначені в «Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій» [7].

В даному Порядку вказано, що до складу комісії повинні обов'язково входити терапевт, й лікарі, які пройшли підготовку з профпатології. При відсутності окремих лікарів до проведення медичних оглядів залучаються на договірній основі спеціалісти з інших закладів охорони здоров'я. Комісія забезпечує проведення необхідних лабораторних, функціональних та інших досліджень (п. 2.2 Порядку) [7]. Кожен лікар, який бере участь в обстеженні пацієнта, дає висновок щодо стану здоров'я працівника, підтверджує його особистим підписом та особистою печаткою, бере участь в остаточному обговоренні придатності обстежуваної особи до роботи в обраній професії та в разі необхідності визначає лікувально-оздоровчі заходи (п. 2.16 Порядку) [7]. А вже в Порядку проходження комплексного медичного огляду уточнюється перелік таких лікарів: дерматовенеролог, невролог, отоларинголог, офтальмолог, психіатр, терапевт, хірург. Кожен лікар, який бере участь в обстеженні поліцейського, дає висновок щодо стану його здоров'я, підтверджує його особистим підписом та печаткою, бере участь в остаточному обговоренні придатності поліцейського до виконання ним службових обов'язків та в разі необхідності визначає лікувально-оздоровчі заходи [2].

Порядку проходження комплексного медичного огляду Розділом III визначаються особливості проведення профілактичного медичного огляду; в IV.

Розділі проведення обов'язкового періодичного психіатричного огляду, а V Розділу проведення обов'язкового профілактичного наркологічного огляду [2].

Таким чином, чинна нормативна база в цілому достатньо забезпечує питання регулювання проведення комплексного медичного огляду поліцейських, який здійснюється задля спостереження за станом здоров'я співробітників поліції. Окрім Закону «Про Національну поліцію» та «Порядку проходження комплексного медичного огляду (диспансеризації) поліцейськими» існує ще ряд інших актів, які уточнюють питання здійснення комплексного медичного огляду.

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#n1123> (Дата звернення: 25.05.2020.)

2. Порядок проходження комплексного медичного огляду (диспансеризації) поліцейськими: Наказ МВС від 10.12. 2015 № 1561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1663-15>

3. Інструкція про обов'язковий профілактичний наркологічний огляд і порядок його проведення у системі МВС України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.11.2003 N 1296 (z0596-04). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0604-04>

4. Інструкція про порядок проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів у системі МВС України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 04.11.2003 N 1296 (z0596-04) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0603-04>

5. Про затвердження Порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів і переліку медичних психіатричних протипоказань щодо виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи, яка провадить цю діяльність, або оточуючих: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2000 р. № 1465. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1465-2000-%D0%BF>

6. Про обов'язковий профілактичний наркологічний огляд і порядок його проведення: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 листопада 1997 р. № 1238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1238-97-%D0%BF>

7. Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0846-07#Text>